

Årsmelding

SJØMANNSKIRKEN

2018

SJØMANNSKIRKENS STRATEGI

Sjømannskirken vil være en livsnær, oppsøkende og omsorgsfull kirke for nordmenn i utlandet.

Visjon

Sjømannskirken skal fremme Guds rike ved å være en tjenende kirke i verdens hverdag.

Hovedmål

Sjømannskirken vil gi mennesker mot til tro, håp og engasjement.

Våre fokusområder

- Barn og unge
- Frivillighet
- Oppsøkende arbeid
- Enhetlig kommunikasjon
- Personalutvikling
- Økonomisk utvikling

Våre verdier

- Tilhørighet
- Respekt
- Trygghet

Hva vi vil være

En livsnær kirke
som skaper rom for tro og samfunnsengasjement.

En oppsøkende kirke
som møter mennesker der de er.

En omsorgsfull kirke
som bidrar til livsmestring og bekrefter menneskets uendelige verdi.

INNHold

3	Innledning
4	En livsnær kirke
6	En oppsøkende kirke
9	En omsorgsfull kirke
12	Økonomi
13	Hovedstyrets arbeid
14	Veien videre

INNLEDNING

Møter med næringslivet verden rundt, er en viktig del av arbeidet til Sjømannskirken.

SAMFUNNET ENDRER SEG

Sjømannskirkens 58. generalforsamling, i Kristiansand i 2018, ga oss en tydelig retning. Hent kraft og motivasjon fra det som var målet da Sjømannskirken ble etablert for 154 år siden: å oppsøke og å møte mennesker der de er. I 1864 handlet det om havner med norske båter og norske sjøfolk. Hva handler det om i dag? Med økt reisekompetanse blant nordmenn, en digital revolusjon og et samfunn hvor kirken ikke er en selvfølge, utfordres vi til å se fremover akkurat som grunnleggerne våre gjorde i 1864. Vi ser fremover for å fornye oppdraget og vår arbeidsform basert på situasjonen for nordmenn ute i verden i dag.

Når samfunnet der vi er til stede og verden omkring oss er i endring, hva gjør det med Sjømannskirken? Det spørsmålet har opptatt oss, både som samlet virksomhet og på det enkelte sted. De tallmessige utfordringene fortsetter. Samtidig kan vi konstatere at 2018 er det første året på flere år at det totale antallet vi har møtt ikke har gått nedover. Det er gledelig. Men det reduserer ikke behovet for aktivt og offensivt å spørre om veien fremover.

Sjømannskirkens styrke og egenart er tilstedeværelse verden rundt. Vi står klare med 28 kirker og 21 omreisende medarbeidere.

MER OPPSØKENDE

Sjømannskirkens styrke og egenart er tilstedeværelse på mange steder rundt i verden. Vi står klare som kirke til å betjene nordmenn i utlandet. Vi har 21 omreisende medarbeidere i tillegg til 28 kirker. Året førte med seg en økning av medarbeidere i omreisende tjenester. Strategisk arbeid med besøkstjenesten på skip har resultert i en liten økning i antall skipsbesøk. Arbeid med tiltak innenfor trosopplæring har en tallmessig reduksjon, men sammenlignet med potensialet av barn og unge er det en liten prosentvis økning. Mange kjenner fortsatt tilhørighet til Sjømannskirken gjennom feiring av gudstjenester og andre aktiviteter. Sjømannskirken er fortsatt etterspurt når kriser og ulykker inntreffer.

ØYEBLIKKBILDE

Årsmeldingen gir glimt og statistisk informasjon fra Sjømannskirkens mangfoldige arbeid rundt i verden. Den er bygget opp rundt de tre strategiske kjennetegnene – en kirke som er livsnær, oppsøkende og omsorgsfull.

EN LIVSNÆR KIRKE

Jeg er veldig bevisst på at jeg kommer som gjest på sjøfolkernes arbeidsplass og i deres hjem.

- Morten Høst, sjømannsprest for offshore-flåten.

Utsagnet til Morten Høst beskriver en arbeidsform som er like aktuell i dag, som for 150 år siden. Da lærte sjøfolkene oss å være kirke. I møte med sjøfolkene måtte sjømannsprestene ha en åpen og lyttende holdning. Bare slik kunne sjømennene fullt og helt være seg selv, og bare slik kunne ærlighet og åpenhet oppstå i møte mellom sjømannspresten og sjømannen.

Fremdeles søker vi å etablere en ærlig og åpen relasjon i møter med nordmenn verden over. Gjennom en slik tilnærming kommer vi mennesker nærmere inn på livet. Det kan skape større rom for tro hos den enkelte. Vi tror at slike samtaler om tro også kan skape engasjement for det lokale samfunnet man er del av. Det kan være i kraft av å hjelpe hjemløse til å få en seng i kirken i London, å dele kirkeofferet med nabokirkens arbeid overfor de lokalt trengende i Houston, eller å bidra til driften av et lokalt barnehjem i Pattaya.

MØTER MENNESKER DER DE ER

Over hele jordkloden forsøker Sjømannskirkens ansatte å møte mennesker på deres egne premisser - uansett livssituasjon. Møtene forekommer derfor på mange arenaer. Det kan være møter med sjømenn på et skip, møter rundt kafébordet i sjømannskirken eller hjemme hos den enkelte.

Det kan være større møtepunkt som en gudstjeneste, et trosopplæringstiltak eller andre type arrangement. Det kan også være møter på nett med en nettprest, eller på en sjømannskirkegudstjeneste hjemme i Norge. Uansett hvem vi møter, eller hvilken arena dette skjer på, er vår holdning at mennesket er mye mer enn det vi ser.

Til sammen hadde Sjømannskirken 665 000 møter med mennesker i 2018. Det er en liten økning i forhold til året før. Det er første gang på flere år at det totale antallet møter ikke har gått ned. Det er ikke enkelt å peke på årsaker til dette da det er mange variabler i statistikken som hver for seg kan ha gitt utslag. Som eksempler kan nevnes oppslutning om 17. mai-feiring og julefeiring. Nøkternt sett kan vi i alle fall glede oss over at statistikk-kurven har flatet ut.

Vi konstaterer at antall besøk ved kirkene har gått ned med 21 000, en nedgang på 4,7 prosent. Samtidig ser vi en økning på 1,5 prosent i antall møter med mennesker utenfor kirkene. Med det fokuset som det har vært på at Sjømannskirken er en oppsøkende virksomhet er det godt å se den økningen. En bevisst satsing har også gitt en forsiktig økning i antall skipsbesøk fra 2017 til 2018.

Sjømannskirken i Okpo ble avviklet i mars 2018. Det var imidlertid da allerede så få nordmenn i området at dette ikke har gitt nevneverdig tallmessig utslag.

	2016	2017	2018
Antall møtte totalt	702 346	650 705	664 827
Antall gudstjenester (med nattverd)	1 692 (1 165)	1 534 (1 161)	1 480 (1 119)
Deltakere på gudstjenester	92 832	87 373	81 438
Antall døpte	157	126	139
Antall konfirmanter	218	179	146
Antall vielser/velsignelser	798	686	616
Barn og unge på trosopplæringstiltak	14 601	10 288	9 636

Sjømannskirken i Sveits har ikke et eget kirkebygg. Hva er vel mer naturlig enn å invitere til gudstjeneste under åpen himmel med påfølgende aking og grilling?

- Sjømannsprest Lena Rebekka Risnes.

GUDSTJENESTER OG KIRKELIGE HANDLINGER

Samlingene om gudstjenesten, de kirkelige handlingene, trosopplæring, sjelesorg og andre møter som skaper rom for tro, er grunnleggende for Sjømannskirken. Ikke bare i Sveits, men over hele jordkloden, er mange av disse arrangementene utenfor fysiske kirkebygg. En minnestund kan finne sted på en plattform eller en båt. En gudstjeneste kan arrangeres hjemme hos noen, på en ambassade eller på en bar. Nattverdsfeiringen skjer like gjerne ved sykeleiet som ved alteret. Dermed blir kirkelige handlinger livsnære og tilpasset den enkeltes behov.

Sammenlignet med 2017 har Sjømannskirken arrangert 68 færre gudstjenester, noe som har ført til at seks prosent færre deltok på gudstjeneste i forhold til i 2017. Nedgangen i antall gudstjenester er betydelig mindre enn året før. Besøktallet per gudstjeneste har hatt en liten nedgang fra 57 til 55. Tatt i betraktning mangfoldet i Sjømannskirken er det vanskelig på overordnet nivå å si noe om hva utviklingen skyldes.

ROM FOR TRO

Barne- og ungdomsarbeidet til Sjømannskirken bidrar til at barn blir bedre kjent med den kristne tro og får oppleve fellesskap med andre barn og unge i samme situasjon. Derfor er arbeidet rettet mot barn og unge et av fokusområdene i Sjømannskirkens strategi. De siste fem årene har Sjømannskirken mottatt 1,1 millioner årlig i tilskudd til trosopplæringstiltak fra Kirkerådet. Midlene har blitt fordelt til de ulike kirkene hvor babysang, 4-årssamling, karnevalsfest og gudstjeneste, Tårnagenthelg og Lys Våken er blant mange viktige tiltak for barn og unge. I tillegg har vi

hatt en særlig satsning på konfirmanter og ungdomsledere. Vi har i dag seks leirer for konfirmanter over hele verden, og hvert år har vi kurs i London og på Costa del Sol for de som ønsker å bli ungdomsledere - kalt MILK. MILK er viktig, både for ungdommenes selvutvikling og engasjement i kirken. Videre er ungdomslederne svært gode ambassadører for Sjømannskirken overfor barn og unge.

Det var færre deltakere på trosopplæringstiltakene i 2018 enn i 2017. Den viktigste årsaken er at det bor færre barn i nedslagsfeltene til kirkene. Beregnet ut fra antallet potensielle deltakere hadde Sjømannskirken en økning i oppslutningen på fem prosent fra 2017 til i fjor.

ØKUMENISK ARBEID

Sjømannskirken bygger bro med andre kirker og kirkesamfunn i nærmiljøet vi opererer i. Det økumeniske samarbeidet tar utgangspunkt både i enheten som er gitt mellom ulike kirker, men også i konkrete behov som kan dekkes gjennom samarbeid. Vi forholder oss til vår egen kirkefamilie både gjennom nordisk samarbeid, men også i samarbeid med lokale lutherske kirker. I 2018 flyttet Sjømannskirken i Berlin inn i lokaler som tilhører en lokal luthersk kirke. Erfaringene med dette er gode.

Flere steder er det et samarbeid med lokale kirker og organisasjoner om diakonale tiltak. Vi er del av markeringen av den globale Bønneuken for kristen enhet og vi deltar i felleskirkelige gudstjenester. Våre medarbeidere nyter også godt av økumeniske medarbeidernetter.

Jeg møter folk på deres hjemmebane - hvor de definerer normene. Jeg tror det bidrar til at møtene blir mer personlige og ekte.

- Stein Vangen, ambulerende sjømannsprest på Filippinene.

EN OPPSØKENDE KIRKE

Sjømannskirkens grunnlegger, Johan Storjohann, ventet ikke på at sjøfolkene skulle komme til ham, men oppsøkte dem heller der de var. Slik opererer også Vangen på Filippinene og våre andre ansatte rundt om i verden, selv om målgruppene har endret seg. Fortsatt oppsøker vi sjømenn, men den oppsøkende tjenesten gjelder også offshore-arbeidere, ansatte i utlandet, syke og eldre, innsatte i fengsel og andre som ikke har mulighet for å komme seg til kirken. Ofte har disse menneskene et ekstra behov for å ha en åpen, nær og ærlig samtale med en sjalesørger eller en medvandrer.

Når medarbeidere oppsøker folk i deres egen «stue» gjør det ofte noe med kontakten de klarer å etablere med dem de møter. De erfarer at det skaper en åpenhet, nærhet og ærlighet som ikke alltid oppstår i store forsamlinger. Den oppsøkende virksomheten er derfor viktig for Sjømannskirken, og drives både fra de faste kirkene og gjennom de mobile tjenestene.

SKIPSBESØK

Alle sjømannskirkene som ligger i nærheten av en havn prioriterer også skipsbesøk. Det er gledelig å se at vi møtte flere sjøfolk i fjor enn i 2017 - en økning på 18 prosent. En viktig årsak er at vi fikk på plass en ekstra stilling i Aberdeen siste halvåret. Dette er stasjonen som har desidert flest skipsbesøk, over 1000 i fjor, mot 274 i Rotterdam som hadde nest mest besøk. Besøktjenesten, som har ansvar for besøk på skip i norske og danske havner, hadde også en liten økning.

Fra 2019 er arbeidet med skipsbesøk i Belgia og Rotterdam skilt ut og slått sammen til Reisetjenesten for sjøfolk i Europa. Hensikten er å få til en bedre betjening av skipene i de store havnene, samt en del småhavner fra Den Helder nord i Nederland til Dunkerque i sør.

	2016	2017	2018
Skipsbesøk antall besøk	2 387	1 532	1 812
Skipsbesøk antall møtte	16 517	9 228	10 621
Antall møter offshore	34 750	36 875	28 742
Antall møter med studenter	24 906	22 689	28 401
Antall møter med ambulerende sjømannsprest	10 137	7 264	11 609
Antall møtte i Norge	47 279	44 992*	47 950

* Vi mener det er noe feilføring i tallet for totalt antall møtte i Norge i 2017.

AMBULERENDE PRESTER

Det er fint å få være en samtalepartner når noen sliter. Å dele det som er vondt letter som regel på presset selv om ingen ny løsning er på plass.

- Hilde Simes, sjømannsprest for studenter i Øst Europa.

I en verden hvor nordmenn stadig flytter og bosetter seg på nye steder, er det nødvendig å være fleksibel slik at vi kan følge nordmenn der de til enhver tid befinner seg. Derfor er mange av våre sjømannsprester omreisende, slik som Hilde Simes. De omreisende prestene er ikke knyttet til et spesifikt kirkebygg, men reiser rundt og møter nordmenn i området de har ansvar for. Simes har i likhet med fire andre omreisende sjømannsprester, ansvar for studentene. Å studere i utlandet kan skape både stress, usikkerhet og ensomhet.

I dag er det et begrenset norsk psykisk helsetilbud for utenlandsstudentene. Det er kanskje årsaken til at vi ser en bratt økning i antall møtte studenter fra 2017 til 2018 - hele 28 prosent. Dette viser at behovet for denne tjenesten er stort, og kanskje aller størst i Øst-Europa hvor vi møter desidert flest studenter. I dette området er det også en del beredskaps- og sosialsaker, og det er behov for flere ressurser til området.

Det er ikke bare studentene, men også mange andre nordmenn, som beveger seg i områder hvor vi ikke har kirkebygg. Derfor har vi økt antall ambulerende prestestillinger betydelig fra 3,9 til 6,7 stillinger. Fra årsskiftet 2018/2019 har vi åtte personer som betjener Sør-Amerika, Afrika, Asia, Australia samt Moskva og en egen tjeneste på Filippinene. I løpet av 2018 møtte de ambulerende prestene 11 609 mennesker, en økning på omtrent 35 prosent. I hovedsak skyldes økningen at flere stillinger kom på plass i løpet av året og at det i 2018 var flere adventssamlinger enn året før.

Sjømannskirken deltok i OL i Pyeongchang med fem medarbeidere. Plasseringen av kirken var ikke optimal, og vi hadde i gjennomsnitt 20 besøkende pr dag, og møtte totalt 500 gjennom hele arrangementet.

MØTER OFFSHORE

Jeg tror plattformen oppfatter at de får en menneskelig sikkerhetsventil om bord når sjømannspresten kommer. Sikkerhet handler om de som arbeider på plattformen. Hvis de ansatte får lettet på det indre trykket, så har de det litt bedre, og kan gjøre en bedre jobb.

- Berit Bjørnerud, sjømannsprest offshore

Som Bjørnerud peker på, er sjømannsprestene en sikkerhetsventil offshore. På plattformene og supplybåtene prater offshoreprestene med de ansatte om det som opptar dem. Tema kretser rundt mellommenneskelige spørsmål, arbeidsmiljø og stressmestring. Sjømannsprestene offshore har også en særskilt viktig rolle etter ulykker og dødsfall hvor de følger opp ansatte og pårørende, både på land og til vanns. Dette er en viktig side ved Sjømannskirkens diakonale virksomhet. Plattformene besøkes vanligvis fire-fem ganger årlig. Sjømannskirken samarbeider med Norsk Olje og Gass og har beredskapsavtaler med mange bedrifter i offshoreindustrien.

De syv sjømannsprestene offshore møtte 28 742 personer i fjor, en fem prosent nedgang fra året før som er innenfor en normalvariasjon. Antallet møtte for sjømannsprestene offshore vil svinge med hvilke hendelser som oppstår, og menneskene de følger opp. Tallene vil også svinge med hvilke plattformer de får mulighet til å besøke. I 2018 ble hvert fjerde planlagte offshordøgn kansellert, enten på grunn av manglende helikopterkapasitet eller manglende køyeplass.

RELASJONS- OG KOMMUNIKASJONSARBEID

Kjennskap, engasjement, forbønn og innsamling hjemme i Norge er et viktig fundament for å drive sjømannskirke i utlandet. Sjømannskirken driver derfor også et oppsøkende, kjennsaps- og fellesskapsbyggende arbeid i Norge.

Vi møtte 40 000 mennesker på gudstjenester, basarer, foreninger, kurs, messer og lignende i 2018. Til sammen var Sjømannskirken på 317 arrangement i Norge. Nytt av året var deltakelse i Arendalsuka.

Også yngre nordmenn må bli kjent med Sjømannskirken og vi oppsøker derfor en rekke studiesteder og informerer om organisasjonens arbeid. Tilbud om konfirmantopplegg og tur for 18-åringer for norske menigheter videreføres som satsing mot yngre målgrupper.

De sosiale mediene når både unge og gamle. Vi videreutvikler vårt nærvær der. Til sammen følges Sjømannskirken av nær 60 000 i sosiale medier. Magasinet Hjem formidler bredden av arbeidet til Sjømannskirken. Vi gav ut seks nummer med et gjennomsnittlig opplag på 34 000 i 2018. Magasinet distribueres til medlemmer, givere, abonnenter, menigheter i Norge og sjømannskirkene.

Privatpersoner ga nær 31 millioner kroner til Sjømannskirken gjennom kirkeoffer, foreningsbidrag, Facebook, testamente, bursdagsinnsamlinger og ikke minst direkte gaver i bank. En ny strategi for innsamlingsarbeidet ble utarbeidet og vedtatt i 2018. Denne skal implementeres i 2019, og innebærer blant annet avslutning av skrapelodd, som har vært en viktig inntektskilde siden 1984.

Sjømannskirkens 3 200 medlemmer hadde anledning til å stemme fram delegater til Generalforsamlingen som ble holdt i Kristiansand i juni. Frivillige medarbeidere fra region Agder og Telemark var vertskap for samlingen.

EN OMSORGSFULL KIRKE

Jesus oppsøkte mennesker og dro på hjemmebesøk. Vi skal, og vil gjøre det samme. I Sjømannskirken forsøker vi å rekke ut våre hender til ethvert menneske på veien. For alle har bruk for fellesskap. Alltid.

- Vegard Husby, sjømannsprest i LA/San Pedro

Omsorg for sjømannen, som var langt unna sin familie, lokale kirke og sitt nettverk, var drivkraften bak Sjømannskirkens opprinnelse. Siden den gang har det å vise nestekjærlighet og tilstedeværelse for dem som er langt hjemmefra, vært en av Sjømannskirkens viktigste oppgaver. For den enkelte kan et møte med et omsorgsfullt menneske gjøre en stor forskjell. Det kan skape tilhørighet og trygghet, og i noen tilfeller kan det være et avgjørende bidrag til at den enkelte mestrer livet og føler seg verdsatt.

SYKEBESØK GIR TRYGGHET

Syke nordmenn i utlandet, om de er fastboende eller på ferie, er ofte i en sårbar situasjon. Noen fordi de ikke forstår språket eller kjenner kulturen de er i, andre fordi familie og venner er langt borte. Da er det kjærkomment med besøk fra Sjømannskirken. Det bidrar til trygghet. Mange pårørende i Norge ser på Sjømannskirken som en forlenget arm av familien i utlandet, noe som gir trygghet også for dem.

Antall besøkte på sykehus holder seg stabilt.

FENGSELSBESØK

Ingen skal føle seg glemt, og alle skal føle seg sett og verdifulle – uansett livssituasjon. Derfor er fengselsbesøk noe vi prioriterer. Noen av de innsatte vi besøker soner under vanskelige forhold, og i land langt borte og med en svært fremmed kultur. I slike situasjoner blir en samtale med et medmenneske som bryr seg, ekstra viktig.

Den store nedgangen i antall besøkte i fengsel skyldes at Norge avsluttet sin avtale om soningsplasser i Norgerhaven i Nederland i august 2018.

Vi ser barn bli utsatt for omsorgssvikt av foreldre som sliter med rus og psykiatri. Vi ser også mange ensomme barn som ikke føler seg hjemme verken i familien eller på skolen. Vi gjør det vi kan for å hjelpe disse barna.

- Grete Peralta, Sjømannskirkens familieveiviser.

BIDRAR TIL LIVSMESTRING

Omsorg er å være der for mennesker som står i stormen. Sjømannskirken ønsker å hjelpe folk i personlige nødsituasjoner, og bidra til at de mestrer sin aktuelle livssituasjon. I dette arbeidet er vi ofte i kontakt med offentlige instanser både i Norge og i bostedslandet. Dette kan for eksempel være barnevern, helsevesen, forsikringsselskap eller begravelserbyrå. Ofte kan det være saker som krever mye oppfølging som rus, psykiatri eller barnevernssaker. Enkelte kan bli hjulpet med et enkeltstående tiltak, mens andre saker er krevende og går over lang tid.

Fordi sakene som omhandler barn er ekstra krevende, har Sjømannskirken et eget tilbud til dem og deres familier i Spania. På Costa Blanca, Costa del Sol og Gran Canaria får barn og deres foreldre tilbud om samtaleterapi og annen oppfølging i krevende livssituasjoner. Familieveiviseren jobber også forebyggende med blant annet temakvelder for både for voksne og barn. Videre samarbeider Familieveiviseren med lokalt og norsk barnevern dersom de ser behovet for det. Fra 2017 til 2018 så denne tjenesten en økning i antall saker fra 76 til 85. En økning som kom til tross for at Familieveiviseren høsten 2018 manglet en stilling. Dette kan tyde på at behovet er større enn vi greier å møte med dagens tre stillinger.

Sjømannsprestene har kompetanse på sorg, og var gode veiledere for oss i ledelsen, i tillegg til at mange pårørende fant en god trøst i å prate med dem.

-Margareth Øvrums, konserndirektør i Equinor.

SAMARBEID MED NÆRINGSLIV OG UTDANNINGSINSTITUSJONER

Dette var Øvrums opplevelse av sjømannsprestene da hun møtte dem under Turøy-ulykken i 2016 hvor 13 personer døde. Å være der for mennesker som opplever kriser, ulykker og katastrofer langt hjemmefra har alltid vært viktig for Sjømannskirken. Slik har vi opparbeidet oss en unik kompetanse på å håndtere folk i sorg og sjokk. Denne kompetansen settes pris på av ansatte og ledere i norske bedrifter i utlandet og/eller offshore. I tillegg til Equinor har 216 andre bedrifter og undervisningsinstitusjoner beredskapsavtale med Sjømannskirken, en liten økning fra året før (210). Flere undervisningsinstitusjoner har slått seg sammen det siste året slik at antallet avtaler i den sektoren er gått ned. Dette er imidlertid kompensert med nye avtaler i bedriftssektoren slik at antallet samarbeidspartnere er gått noe opp.

BEKREFTER MENNESKETS UENDELIGE VERDI

Å være tilgjengelig og lydhør – alltid – er også en viktig form for omsorg. Dette er representert gjennom Nettkirken som åpnet i 1999. Til sammen 15 prester fra Sjømannskirken og Den norske kirke deltar som kompetente samtalepartnere i arbeidet med å besvare e-poster og chatter fra mennesker i vanskelige livssituasjoner, eller svare på spørsmål om kristen tro. I Nettkirken kan alle finne en som kan støtte dem et lite stykke av livsveien. I Nettkirken kan man også skrive bønner, lese søndagstanker og tenne lys. Sammenlignet med 2017 hadde Nettkirken en liten nedgang i antall chattesamtaler, og en bratt nedgang i antall e-poster. En av grunnene til nedgangen i e-poster kan være at stabile nettprester, som har bygget relasjoner på e-post over flere år, sluttet ved årsskiftet 17/18. Videre har vi jobbet med å ha flere av samtalenene på chat, enn på e-post.

	2016	2017	2018
Fengselsbesøk (antall besøkte)	1 236	1 141	441
Sykebesøk (antall besøkte)	4 723	3 954	3 848
Antall sosialsaker	1 471	1 342	1 256
Antall ganger sosialsaker er jobbet med	4 642	4 007	3 386
Antall frivillige	18 230	18 389	17 962
Antall frivillige timer	68 570	70 885	65 378
Antall saker, Familieveiviseren	63	76	85
Nettkirken (chat og e-post)	2 571	3 498	2 077

Vilde Wendel Nyberg (15) er frivillig i Sjømannskirken i Albir.

FRIVILLIGHET

Sjømannskirken har vært en dugnadsbevegelse fra dag én, Foreningsmedlemmer og enkeltmedlemmer, styremedlemmer på alle nivåer, ledere på leir, vinterassistenter og vinterprester, de som tar et enkeltoppdrag ved en kirke eller ved en festival i Norge, de som står fast på frivillighetslista og tar faste oppgaver i sin kirke. Alle rollene er viktige for at Sjømannskirken opprettholdes og utvikler seg. De frivillige er med å vise hva slags kirke vi vil være: Et sted der alle har en plass og hvor alle har noe å bidra med. I 2018 lanserte vi Frivillighetsplakaten som i ti punkter beskriver hvordan frivillig tjeneste i Sjømannskirken skal være.

SJØMANSKIRKEN SOM ARBEIDSGIVER

Sjømannskirkens ambisjon er å ha engasjerte, kompetente og stolte medarbeidere, og å være en attraktiv, ivaretagende og utviklende organisasjon. Læring, forbedring og utvikling er viktige stikkord med tanke på å ivareta medarbeidere. I løpet av 2018 ble Sjømannskirkens lederutviklingsprogram implementert, og lederne fikk gjennom dette blant annet jobbe med lederrollen, teamledelse og endringsledelse.

BEMANNING

Ved utgangen av 2018 var det ansatt 100 kvinner og 79 menn i Sjømannskirken (ansatte i utlandet og i Norge). 55 av de ansatte står i prestestillinger, 21 av disse er kvinner. Ved utgangen av 2018 var det 39 ansatte i lederstillinger i organisasjonen, 18 av disse var kvinner.

AVDELING	2016		2017		2018	
	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte
Ansatte i Norge	32	33	38	39	38	39
Ansatte i utlandet*	133	157	130	148	125	140
Vinterprester og vinterassistenter	19	87	20	100	19	102
Lokalt ansatte	38	62	36	61	38	63
TOTALT	231	349	224	348	220	344

Tallene er budsjetterte.

*Inkluderer ektefelleansatte (14 årsverk) og praktikanter (4 årsverk).

ØKONOMI

Arkitekttegninger: Slik vil den ferdig Sjømannskirken i Pattaya se ut.

Godt arbeid med kostnadsreduksjon gjennom hele året, ga oss et positivt resultat til tross for lavere inntekter enn forventet.

- Hein Anders Kvalheim, økonomisjef.

Hovedkassen viser et overskudd på 2,6 millioner av en omsetning på 172 millioner. Vi forventet et overskudd på tre millioner kroner. Inntektene viser et lavere nivå enn forventet med et avvik på ca 2,3 millioner kroner. Dette gjelder innsamling i Norge, Blinklotteriet, annonseinntekter for magasinet HJEM og noen mindre inntektsposter. Testamentariske gaver, kursinntekter og inntekter fra næringslivsseksjonen hadde inntjening over det budsjetterte.

Når vi likevel er i nærheten av forventet resultat, skyldes dette i hovedsak lavere kostnader enn forventet på mange poster. Vi ser for eksempel at effektivisering av innsamlingsarbeidet ga en betydelig reduksjon i kostnadene. Forøvrig utgjør summen av mange små poster nok til å balansere driften med et godt positivt resultat. Vi har gitt ekstraordinært tilskudd til kirken i Pattaya i forbindelse med bygging av ny kirke.

Vi arbeider målrettet med å styrke inntjeningen ved de enkelte sjømannskirkene, gjennom lokal innsamling, markedsaktiviteter og praktisk tilrettelegging for inntektsgivende arbeid.

HOVEDSTYRETS ARBEID

HOVEDSTYRET: Jørn-Hemming Theis (leder), Linn Grøtberg (nestleder), Jens-Petter Johnsen, Ømulf Steen (generalsekretær), Thorbjørn Laundal, Astrid Holmsen Krogh, Pål Kristian Balstad, Helge Aarseth og Margareth Glad. Ellen Sæle Hansen, Carl-Ove Fæster, Elisabeth Y. Guthus og Karl Johnny Hersvik var ikke til stede da bildet ble tatt.

Hovedstyret har hatt fem ordinære møter, samt tre ekstraordinære møter for å behandle hastesaker, hvorav ett av dem via e-post og to som telefonmøter. Totalt ble det behandlet 70 saker.

Den 58. ordinære generalforsamlingen i Sjømannskirken ble avholdt i Kristiansand 22. til 24. juni 2018 med fokus på den tjenende kirke. Det ble valgt nytt hovedstyre hvor fem av ti var nye i vervet, enten som medlem eller varamedlem. Det første møtet etter generalforsamlingen hadde derfor som hovedsak en bred orientering om Sjømannskirkens mangfoldige arbeid.

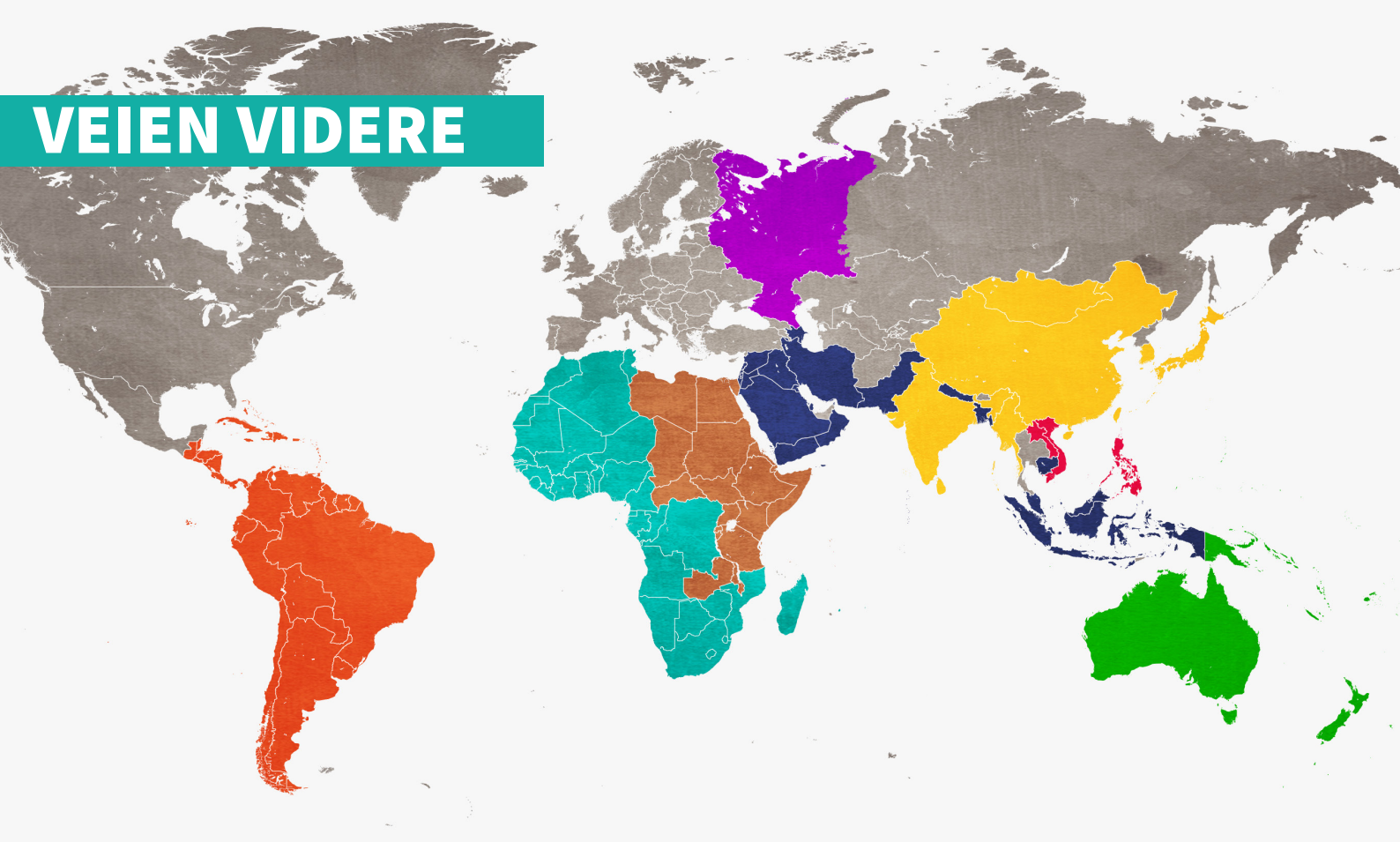
Hovedstyret har flere ganger drøftet, og på sitt siste møte i året vedtatt, ny innsamlingsstrategi for arbeidet i Norge. Arbeidet er basert på grundige analyser og det har vært bred involvering av hele kommunikasjonsavdelingen. Hovedstyret har vært godt orientert om arbeidet i prosessen med dette.

I 2018 behandlet hovedstyret flere eiendomssaker. I løpet av året ble de endelige planene for utbyggingen i London godkjent, og igangsettingen vil skje i løpet av 2019. Kong

Haakons kirke, Sjømannskirken i København, gjennomgikk en betydelig rehabilitering som i all hovedsak var finansiert av A. P. Møllers fond. Hovedstyret ga også endelig grønt lys for bygging av kirke i Pattaya. Byggingen har fulgt planlagt fremdrift og vil bli vigslet høsten 2019. På slutten av året ble det også klart at gruppen som hadde overtatt Sjømannskirkens virksomhet i New Orleans, dessverre ikke maktet å reise nødvendige økonomi for å drifte slik det var planlagt. Lokalene ble derfor solgt og salgssummen overført Sjømannskirken etter avtale.

Vi erkjenner og ser at det er nye og andre skipsdekk enn det var i 1864. Vår plass er i framtiden å være på mange ulike arenaer. Vi ønsker å være til stede som kirke, med Jesus, i verdens hverdag, der livet er. En livsnær, oppsøkende og omsorgsfull kirke også i fremtiden. Hovedstyret har derfor høsten 2018 igangsatt et arbeid med *Fremtidens sjømannskirke*. Hva vil det si å være kirke i verdens hverdag frem mot 2030?

VEIEN VIDERE

Blir fremtiden i Sjømannskirken mer oppsøkende? Kartet viser en oversikt over de ambulerende prestene i Sjømannskirken. I tillegg kommer sjømannsprestene for studenter som befinner seg i Europa, Nord-Amerika og Australia/New Zealand.

Hvordan vil Sjømannskirken se ut i 2030? Det er det ingen som vet. Vi kjenner Sjømannskirken i dag med sin visjon, sine mål, kjennetegn og målgrupper. Vi kjenner virkeligheten som vi er en del av. Og vi er opptatt av å forstå endringene i samfunnet. De skjer i en veldig rask takt.

Hvilke grep må vi gjøre i dag, på kort sikt? Hva må vi tenke på når vi forbereder en ny strategiperiode fra 2021? Og når vi løfter blikket mot 2030, hvordan påvirker det oss? Det er etablert en arbeidsgruppe som har tatt tak i disse spørsmålene. Til flere av sjømannskirkene kommer det stadig færre mennesker. Vi møter samlet sett færre enn tidligere. Denne realiteten blir utfordret av kraften og motivasjonen fra det som var hensikten da Sjømannskirken startet. Vi må løfte visjonen om å oppsøke og møte mennesker der de er. Vi skal ikke slå oss til ro med dem som kommer, men alltid spørre – er det flere, på andre steder, noen vi ikke har sett, noen vi skulle gå sammen med? Det handler om å skape en kultur som ikke bare gjør at vi er villige til å endre oss, men å skape en kultur som også driver frem endringer i møte med de forandringene vi ser i samfunnet for øvrig.

I Sjømannskirkens mangfoldige virksomhet er det fortsatt kirker der mange kommer. Det arbeidet må fortsette. Men også disse kirkene utfordres til å styrke og øke det oppsøkende arbeidet. Selv ved de store kirkene med mange besøk er det en relativt liten prosentandel av nordmenn på stedet vi er i kontakt med.

Sjømannskirken er en diakonal kirke som oppsøker mennesker der de er. For å sikre at dette kan fortsette, vil vi arbeide med hvor vi til enhver tid skal være, hvilken driftsform vi skal ha på det enkelte sted. Videre må nye konsepter for det å være sjømannskirke utvikles, og vi må avklare hvilke og hvor mye ressurser vi skal anvende. Strategiske valg må som alltid få følger for rekruttering av medarbeidere.

Sjømannskirken har mange bygninger rundt i verden. De er tjenlige redskaper. Men det viktigste er aldri bygningene, det er menneskene som fyller dem. Vår identitet som sjømannskirke er å være oppsøkende.

Gjennom det er vi også inviterende. Vi oppsøker og inviterer til en relasjon med Sjømannskirken og det den representerer gjennom vår tjeneste. Dette skjer uavhengig av om vi har etablert en egen fysisk struktur eller ikke. For å nå sitt mål har Sjømannskirken én viktig hovedstrategi: å møte mennesker der de er.

FØLG
SJØMANNSKIRKEN
PÅ SOSIALE MEDIER

@sjomannskirken

Følg oss på Facebook og se mer
av Sjømannskirkens arbeid.

 | sjomannskirken

Kontakt oss

Strandgaten 198
Postboks 2007 Nordnes
5817 Bergen, Norge

55 55 22 55

www.sjomannskirken.no